
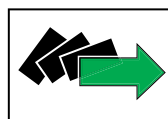
BIULETYN

Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
Prognoza zatrudnienia w podregionach województwa mazowieckiego do 2025 roku	2
Analityka w czasie pandemii – komentarz eksperta	5
Zwolnienia grupowe na Mazowszu	7
Sytuacja na mazowieckim rynku pracy	8
Powszechny Spis Rolny 2020	9
Praca zdalna w czasie pandemii	10
Rynek pracy w czerwcu 2020 r.	11

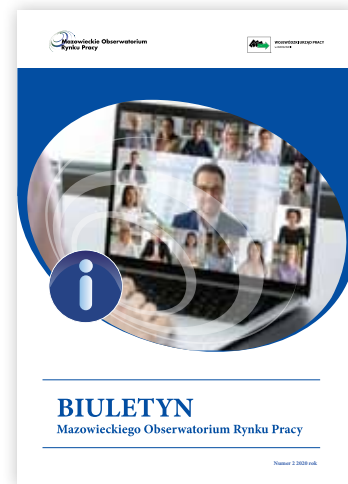
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Biuletyn Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie
Redakcja:
Anna Węglicka
Katarzyna Kozakowska
Korekta:
Anna Węglicka
Katarzyna Kozakowska
Opracowanie graficzne, skład i łamanie:
Miłosz Trukawka, AG Poligrafia Ewa i Andrzej Ganczewscy
Zdjęcia:
Archiwum MORP, WUP w Warszawie, Adobe Stock
Wydawca:
Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie

Adres redakcji:
Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
ul. Młynarska 16, 01-205 Warszawa
tel. (22) 578 44 00
obserwatorium@wup.mazowsze.pl
www.obserwatorium.mazowsze.pl
www.wupwarszawa.praca.gov.pl

Wydawnictwo bezpłatne
Przedruk materiałów jest możliwy wyłącznie
za zgodą Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Warszawie i za podaniem źródła.

Poglądy i opinie wyrażone przez autorów nie stanowią oficjalnego stanowiska
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie.

Szanowni Państwo

W drugim tegoroczny numerze Biuletynu MORP podejmujemy tematy, o które najczęściej pytają nasi Czytelnicy zainteresowani problematyką rynku pracy.

W związku z publikacją kolejnej edycji analizy pn. Prognozy struktury zawodowej i sektorowej zatrudnienia w podregionach województwa mazowieckiego do 2025 roku, prezentujemy informacje o zmianach liczby pracujących w poszczególnych sektorach oraz zawodach, jak również o specjalizacjach Mazowsza i jego podregionów. Mamy nadzieję, że lektura fragmentu raportu autorstwa Ewy Kusideł oraz Artura Gajdosa będzie zachętą do sięgnięcia po pełne opracowanie wyników zamieszczone w serwisie obserwatorium.mazowsze.pl.

Znakomitym uzupełnieniem prognoz jest komentarz Artura Gajdosa, pracownika naukowego w Katedrze Ekonometrii Przestrzennej Instytutu Gospodarki Przestrzennej, Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na temat bieżących analiz popytu na pracę ze wskazaniem na różnice występujące między województwami w Polsce.

Choć nasze badania informują o wielu wyzwaniach związanych z przyszłością rynku pracy, w tym o trudnościach pracodawców ze znalezieniem wykwalifikowanych pracowników, na rynku wciąż pozostają osoby, które z różnych przyczyn pozostają bez pracy lub utraciły ją w ostatnim czasie. Hubert Samul oraz Michał Pacuski prezentują skalę tych zjawisk na mazowieckim rynku pracy w oparciu o dane statystyczne gromadzone przez WUP w Warszawie.

Według ww. prognoz do 2025 roku przewiduje się zdecydowany spadek liczby pracujących w rolnictwie, który w całym województwie wyniesie 29%, jednocześnie na terenie Mazowsza niezmiennie zamieszkuje najwięcej użytkowników gospodarstw rolnych: ponad 250 tys. na około 1,5 mln gospodarstw ogółem w Polsce. Zatem ważne jest by w związku ze zbliżającym się Powszechnym Spisem Rolnym 2020 obejmującym wszystkie gospodarstwa rolne w kraju, przekazać informacje na temat tego najważniejszego i największego badania polskiego rolnictwa, któremu towarzyszy hasło: Spiszmy się, jak na rolników przystało!

Na zakończenie prezentujemy kilka praktycznych wskazówek w odniesieniu do organizacji życia zawodowego w czasie trwającej pandemii, które znajdują Państwo w tekście Remigiusza Lesiuka nt. pracy zdalnej.

Z życzeniami interesującej lektury.

*Tomasz Sieradz
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie*

Mazowsze.
serce Polski

Prognoza zatrudnienia

w podregionach województwa mazowieckiego do 2025 roku

Dla całego województwa prognozowany jest bardzo niewielki spadek (o -0,3%) liczby pracujących w perspektywie 2025 roku, w którym prognozowana liczba pracujących osiągnie poziom 2506 tys. osób. Biorąc pod uwagę tendencje zmian w zatrudnieniu w poszczególnych sektorach, należy zwrócić szczególną uwagę na bardzo intensywne spadki w rolnictwie – zarówno liczby, jak i udziału zatrudnionych. W przemyśle prognozowany jest umiarkowany spadek liczby pracujących (o 6%) z poziomu 587 tys. osób do 551 tys. osób. W usługach będziemy mieć do czynienia ze wzrostem liczby pracujących o 5% i 6% odpowiednio w usługach rynkowych i nierynkowych.

Udział zatrudnienia w rolnictwie nie wyróżnia w żaden sposób Mazowsza. Jest on stosunkowo niski i plasuje województwo mazowieckie w drugiej połowie rankingu – blisko takich województw, jak opolskie i małopolskie. Przewidywany jest zdecydowany spadek liczby pracujących w rolnictwie, który w całym województwie wyniesie 29% (z 230 tys. osób w roku 2018 do 163 tys. osób w roku 2025). Spadki te są stosunkowo równomiernie rozłożone pomiędzy podregiony (choć w samej Warszawie najtrudniej prognozować te zmiany). Spadek (o 6%) liczby pracujących prognozowany jest również w przemyśle – najsilniejsze spadki w tym sektorze przewidywane są w podregionie warszawskim wschodnim i zachodnim, natomiast w ciechanowskim i płockim możliwe są nawet niewielkie wzrosty zatrudnienia. Mazowsze jest na niemal ostatniej (15.) pozycji pod względem udziału zatrudnionych w przemyśle, mniejszy odsetek jest jedynie w najbardziej rolniczym województwie w Polsce – lubelskim.

Województwo mazowieckie należy do regionów Polski o najwyższym poziomie serwicyzacji, o czym świadczy rekordowy udział pracujących w usługach. Najwyższa pozycja Mazowsza pod względem udziału sektora usług utrzymuje się od początku 2004 roku (z małym wyjątkiem w roku 2008). Wcześniej pozycję lidera zajmowało województwo zachodniopomorskie, które teraz jest na drugim miejscu pod względem serwicyzacji gospodarki. W województwie mazowieckim kontynuowany będzie wzrost liczby pracujących w usługach, zarówno rynkowych, jak i nierynkowych (o 5–6%), który jednak nie będzie równomiernie rozłożony pomiędzy podregiony – wzrost wyższy niż średnio dla województwa odnotować będzie można w Warszawie, natomiast w podregionie warszawskim wschodnim liczba pracujących w usługach może spaść.

Na Mazowszu należy oczekiwać wzrostu liczby pracujących w grupach zawodowych skupiających przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników oraz specjalistów, natomiast spadku poziomu zatrudnienia wśród techników i innego średniego personelu, pracowników biurowych, pracowników usług i sprzedawców, rolników, ogrodników, leśników i rybaków, robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz pracowników wykonujących prace proste.

Podregion m. Warszawa

Podregion miasta Warszawy jest najmniej rolniczym podregionem Mazowsza – według szacunków BAEL prowadzonych dla miast wojewódzkich w sektorze rolnym w Warszawie pracowało do 1% ogółu pracujących. Specjalizacją Warszawy są usługi – to tutaj skupione jest ponad 60% spośród pracujących w usługach w całym województwie. Stosunkowo wysoki w Warszawie w porównaniu do całego województwa jest również udział sektora przemysłowego – pracuje tu ponad 30% ogółu zatrudnionych w przemyśle regionu.

Analizując tendencje zmian w zatrudnieniu w poszczególnych sektorach należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na bardzo intensywne wzrosty liczby pracujących ogółem: w latach 1995–2018 ogólny poziom zatrudnienia zwiększył się o 76%. Na tak dynamiczny wzrost wpływ miały przede wszyst-

kim usługi rynkowe, w których zatrudnienie wzrosło ponad dwukrotnie: z 175 tys. osób w 1995 r. do 384 tys. osób w 2018 r. Usługi nierynkowe zanotowały wzrost o 76% (z 261 tys. osób do 462 tys. osób). Na tym tle zmiany w rolnictwie i przemyśle były nieznaczne. Bardzo wysoki wzrost zatrudnienia w Warszawie jest zatem wynikiem zmian w sektorze usługowym.

W perspektywie roku 2025 Warszawa jest jedynym regionem, w którym prognozuje się wzrosty zatrudnienia – w sumie o 8% (z 987 tys. osób w 2018 r. do 1068 tys. osób w 2025 r.). Wzrosty te nastąpią w efekcie zwiększenia liczby pracujących w sektorze usługowym. W rolnictwie i przemyśle prognozowane są nieznaczne spadki liczby pracujących.

W podregionie miasta Warszawy występuje silne zlokalizowanie Specjalistów (2). Udział pracujących w tej wielkiej grupie zawodowej jest większy niż przeciętnie w województwie o około 20%. Również udział Pracowników usług i sprzedawców (5) w Warszawie jest wyższy niż przeciętny udział w województwie (o 23%). Natomiast największa delokalizacja (najmniejszy udział w podregionie w stosunku do udziału w województwie) dotyczy grupy zawodowej Rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy (6).

Największy nominalnie i najsilniejszy względnie wzrost zatrudnienia w latach 2019–2025 w podregionie miasta Warszawy przewidywany jest w wielkiej grupie zawodowej Specjaliści (2) (o 62,4 tys. osób; 17,8%). Znacznych przyrostów liczby pracujących należy oczekiwać także wśród Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (1) (o 9,1 tys. osób; 11,6%). Największe nominalnie spadki liczby pracujących przewidywane są w wielkiej grupie zawodowej Pracownicy biurowi (4) (o 6,2 tys. osób; 10,1%).

Podregion Warszawski wschodni

Trudno mówić o zdecydowanej specjalizacji gospodarczej podregionu warszawskiego wschodniego: w 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach wynosił odpowiednio: 0,49, 1,20, 0,93, 1,06. Oznacza to, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 51% niższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 20% powyżej udziału dla województwa, dla usług rynkowych udział ten był niższy o 7%, a dla nierynkowych o 6% wyższy. Z powyższego zestawienia wynika, że przemysł stanowi ten sektor gospodarczy, w którym zatrudnienie w podregionie warszawskim wschodnim jest widocznie wyższe niż średnio w województwie.

Znaczenie rynku pracy w podregionie warszawskim wschodnim uległo największej redukcji: w 1995 r. podregion ten zatrudniał 11,0% pracowników całego województwa, zaś w 2018 r. było to jedynie 7,5%. W liczbach bezwzględnych oznaczało to redukcję zatrudnienia z 226 tys. osób do 190 tys. osób. Przyczyną tego stanu rzeczy była znacząca redukcja zatrudnienia w przemyśle, a także w usługach nierynkowych. Niezbyt optymistyczne są przewidywania dla tego podregionu na przyszłość, gdzie we wszystkich sektorach należy spodziewać się spadku liczby pracujących. Dynamika tych zmian spowoduje, że zmniejszy się udział pracujących w rolnictwie i przemyśle

z 4,4% w 2018 r. do 3,4% (rolnictwo) i z 28% do 25,1% (przemysł). Tymczasem udział pracujących w usługach rynkowych i nierynkowych nieznacznie wzrosł. Przemiany te ugruntują usługi nierynkowe jako specjalizację podregionu.

W podregionie warszawskim wschodnim najsilniejsza lokalizacja obserwowana jest dla wielkiej grupy zawodowej Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7). Udział pracujących w tej grupie w stosunku do przeciętnego udziału w województwie jest wyższy o 14%. Natomiast udział Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) jest o połowę niższy niż przeciętnie w województwie. Udział pozostałych wielkich grup zawodowych jest zbliżony do przeciętnego udziału w województwie.

W horyzoncie prognozy w podregionie warszawskim wschodnim przewidywany jest spadek liczby pracujących we wszystkich wielkich grupach zawodowych (jedynie w grupie Specjaliści (2) przewidywany jest bardzo słaby wzrost (o 0,3%)). Najsilniej liczba pracujących zmniejszy się w grupie Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7) (o 4,4 tys. osób; 19,2%), Technicy i inny średni personel (3) (o 3,2 tys. osób; 12,6%) oraz Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) (o 2,8 tys. osób; 36,1%).

Podregion Warszawski zachodni

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu warszawskiego zachodniego wynosił odpowiednio: 0,27, 1,06, 1,22 oraz 0,95, co oznacza, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 73% niższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to o 6% powyżej udziału dla województwa, dla usług rynkowych 22% powyżej, zaś dla usług nierynkowych 5% poniżej udziału wojewódzkiego. Z powyższego wynika, że specjalizacją podregionu warszawskiego zachodniego są usługi rynkowe.

W latach 1995–2018 w podregionie zanotowano wzrost liczby pracujących z 232 tys. osób do 273 tys. osób. Dynamika tego wzrostu była jednak nieco niższa niż w całym województwie, co przełożyło się na nieznacznie niższy udział tego podregionu w regionalnym rynku pracy: z 11,3% w 1995 do 10,9% w roku 2018. Sektorem, który wzrastał i nabrał znaczenia w latach 1995–2018 były zdecydowanie usługi rynkowe, w których zatrudnienie wzrosło z 59 tys. osób do 107 tys. osób. W rolnictwie i przemyśle zanotowano niewielkie spadki zatrudnienia.

Prognoza dla podregionu przewiduje niewielkie spadki liczby pracujących (o 4%), które są wypadkową spadków w rolnictwie i przemyśle, wzrostów w usługach rynkowych i stabilizacji w usługach nierynkowych.

Najsilniejsza specjalizacja w podregionie warszawskim zachodnim dotyczy wielkiej grupy zawodowej Pracownicy usług i sprzedawcy (5) oraz Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8). Udział pracujących w tych grupach w podregionie jest większy od przeciętnego udziału w województwie o 12–13%. Natomiast udział Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) jest ponad trzykrotnie mniejszy (despecializacja) niż przeciętnie w województwie.

W podregionie warszawskim zachodnim przewidywany jest najszybszy wzrost liczby pracujących Specjaliści (2) (o 6,6 tys. osób; 7,9%). Najsilniejsze spadki liczby pracujących przewidywane są w wielkiej grupie zawodowej Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (o 5,0 tys. osób; 16,5%) oraz Pracownicy biurowi (4) (o 2,9 tys. osób; 17,35%).

Podregion Ciechanowski

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu ciechanowskiego wynosił odpowiednio: 2,32, 1,36, 0,70, 0,69. Oznacza to, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 132% wyższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 36% powyżej udziału dla województwa, natomiast dla usług rynkowych i nierynkowych udział pracujących był o 30% i 31% poniżej udziału wojewódzkiego. Wynika z tego, że specjalizacją podregionu ciechanowskiego jest

rolnictwo i przemysł, natomiast udział pracujących w usługach kształtuje się zdecydowanie poniżej średniej dla województwa.

W latach 1995–2018 w podregionie notowano stosunkowo stabilny poziom zatrudnienia na średnim poziomie 146 tys. osób (ze spadkami w okresie osłabienia gospodarczego z początku wieku). Ten stabilny poziom zatrudnienia nie oznaczał bynajmniej braku zmian w strukturze gospodarczej, bowiem oprócz usług nierynkowych, w których nie odnotowano istotnych zmian w badanym okresie, zmniejszyło się znaczenie sektora rolniczego, zaś zdecydowanie wzrosło przemysłu i usług rynkowych.

Prognoza dla podregionu ciechanowskiego przewiduje niewielki spadek liczby pracujących (o 5%), który jest wypadkową głównie spadków w rolnictwie.

W podregionie ciechanowskim występuje ponad dwukrotnie wyższy udział Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) niż przeciętnie w województwie. Natomiast udział Robotników przemysłowych i rzemieślników (7) jest o 23% wyższy. Jednocześnie obserwowany jest znacznie niższy udział Pracowników usług i sprzedawców (5) (o 28%) oraz Specjaliści (2) (o 22%).

W horyzoncie prognozy w podregionie ciechanowskim przewidywany jest silny spadek liczby pracujących Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) (o 9,9 tys. osób; 35,9%) oraz niższe spadki liczby Pracowników biurowych (4) i Pracowników usług i sprzedawców (5). Wzrost liczby pracujących oczekiwany jest w wielkiej grupie zawodowej Specjaliści (2) (o 3,8 tys. osób; 11,8%) oraz znacznie niższy w grupach: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1) oraz Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8).

Podregion Ostrołęcki

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu ostrołęckiego wynosił odpowiednio: 2,51, 1,27, 0,76, 0,65, co oznacza, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 151% wyższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 27% powyżej udziału dla województwa, natomiast w usługach rynkowych i nierynkowych udział ten ukształtował się na poziomie o 24% i 35% poniżej udziału wojewódzkiego. Wynika z tego, że specjalizacją podregionu ostrołęckiego, podobnie jak podregionu ciechanowskiego, jest rolnictwo i przemysł, natomiast udział pracujących w usługach osiąga poziom poniżej średniej dla województwa.

Podobnie do podregionu ciechanowskiego, również w podregionie ostrołęckim w latach 1995–2018 notowano stosunkowo stabilny poziom zatrudnienia na średnim poziomie 168 tys. osób (ze spadkami w okresie osłabienia gospodarczego z początku wieku). Ten stabilny poziom zatrudnienia nie oznaczał bynajmniej braku zmian w strukturze gospodarczej – oprócz usług nierynkowych, w których nie zaobserwowano istotnych zmian, osłabieniu w badanym okresie uległ sektor rolniczy, zaś zdecydowanie na znaczeniu zyskały przede wszystkim usługi rynkowe i w drugiej kolejności przemysł.

Prognoza dla podregionu ostrołęckiego przewiduje niewielki spadek liczby pracujących (o 6%), który jest spowodowany głównie spadkami zatrudnienia w rolnictwie.

Udział Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) w podregionie ostrołęckim jest ponad dwukrotnie wyższy niż przeciętnie w województwie, a udział Robotników przemysłowych i rzemieślników (7) jest o 17% wyższy. Jednocześnie obserwowany jest znacznie niższy udział Pracowników usług i sprzedawców (5) (o 26%) oraz Specjaliści (2) (o 24%).

W podregionie ostrołęckim, podobnie jak w ciechanowskim, w horyzoncie prognozy przewidywany jest silny spadek liczby pracujących Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) (o 11,9 tys. osób; 34,2%) oraz niższe spadki liczby Pracowników biurowych (4) i Pracowników usług i sprzedawców (5). Wzrost liczby pracujących oczekiwany jest w wielkiej grupie zawodowej Specjaliści (2) (o 4,8 tys. osób; 12,8%) oraz znacznie niższy w grupach: Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1) oraz Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8).

Podregion Radomski

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu radomskiego wynosił odpowiednio: 2,02, 1,36, 0,72, 0,75. Oznacza to, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 102% wyższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 36% powyżej udziału dla województwa, natomiast dla usług rynkowych i nierynkowych udział ten kształtował się na poziomie 28% i 25% poniżej udziału wojewódzkiego. Wynika z tego, że specjalizacją podregionu radomskiego, podobnie do ciechanowskiego i ostrołęckiego, jest rolnictwo i przemysł, natomiast udział pracujących w usługach jest niższy niż średnio w województwie.

Restrukturyzacja sektora przemysłu w podregionie radomskim, która miała miejsce w latach 1995–2003 doprowadziła do znacznej redukcji zatrudnienia w tym sektorze – o prawie 40% w ciągu zaledwie 8 lat. Do roku 2008 liczba zatrudnionych zwiększyła się do poziomu obserwowanego przed restrukturyzacją i od tego czasu poziom zatrudnienia w przemyśle i ogółem w całym podregionie jest stosunkowo stabilny. W ciągu 23 lat objętych analizą największe zmiany dotyczyły sektora rolniczego i usług rynkowych, przy czym pierwszy z wymienionych tracił, a drugi zyskiwał na znaczeniu.

Prognoza dla podregionu radomskiego przewiduje 9% spadek liczby pracujących, który będzie wynikiem dalszej redukcji zatrudnienia w rolnictwie i niewielkiej redukcji w usługach rynkowych i przemyśle.

W podregionie radomskim udział Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) jest dwukrotnie wyższy niż przeciętnie w województwie. Jednocześnie udział Robotników przemysłowych i rzemieślników (7) jest o 23% wyższy. Natomiast obserwowany jest znacznie niższy udział Pracowników usług i sprzedawców (5) (o 25%) oraz Specjalistów (2) (o 18%).

Największy spadek liczby pracujących w podregionie radomskim przewidywany jest wśród Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) (o 14,7 tys. osób; 33,8%), Robotników przemysłowych i rzemieślników (7) (o 2,9 tys. osób; 8,7%), Pracowników usług i sprzedawców (5) (o 2,5 tys. osób; 10,5%) oraz Pracowników biurowych (4) (o 2,5 tys. osób; 19,1%). Wzrost liczby pracujących przewidywany jest jedynie dla Specjalistów (2) (o 4,3 tys. osób; 7,0%).

Podregion Płocki

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu płockiego wynosił odpowiednio: 1,38, 1,45, 0,77, 0,82, co oznacza, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 38% wyższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 45% powyżej udziału dla województwa, natomiast dla usług rynkowych i nierynkowych 23% i 18% poniżej udziału wojewódzkiego. Biorąc pod uwagę powyższe wyniki można stwierdzić, że podregion płocki jest najbardziej uprzemysłowionym podregionem Mazowsza, bowiem stosunek udziału pracujących w sektorze przemysłowym w porównaniu do analogicznego udziału w województwie jest najwyższy (i wynosi 1,45). Jednak ze względu na ogólny niewielki udział rynku pracy podregionu (który stanowił zaledwie 6,2% wojewódzkiego rynku pracy w 2018 r.) liczba pracujących w przemyśle w podregionie płockim stanowiła zaledwie 9% ogólnej liczby pracujących w tym sektorze na Mazowszu.

Prognoza dla podregionu płockiego przewiduje 6% spadek liczby pracujących, który będzie wynikiem dalszej redukcji zatrudnienia w rolnictwie i przemyśle. Można się natomiast spodziewać wzrostu zatrudnienia w sektorze usług rynkowych.

W podregionie płockim występuje wyższy udział pracujących w stosunku do średniej wojewódzkiej w wielkich grupach zawodowych: Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) (o 37%), Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7) (o 30%), Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8) (o 11%). Niższy udział obserwowany jest szczególnie dla grup: Pracownicy usług i sprzedawcy (5) (o 20%) oraz Specjaliści (2) (o 12%).

Spadek liczby pracujących w podregionie płockim w horyzoncie prognozy przewidywany jest w grupie Rolnicy, ogrodnicy,

leśnicy i rybacy (6) (o 6,5 tys. osób; 36,8%), Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7) (o 2,2 tys. osób; 10,1%) oraz Pracownicy biurowi (4) (o 1,4 tys. osób; 17,0%). Wzrost nastąpi jedynie wśród Specjalistów (2) (o 4,1 tys. osób; 10,3%).

Podregion Siedlecki

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu siedleckiego wynosił odpowiednio: 2,37, 1,36, 0,72, 0,66. Oznacza to, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 137% wyższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 36% powyżej udziału dla województwa, natomiast dla usług rynkowych i nierynkowych 28% i 34% poniżej udziału wojewódzkiego. Podregion siedlecki należy do rolniczych regionów Mazowsza, w którym znaczący jest również udział przemysłu, przy jednoczesnej małej reprezentacji sektora usług nierynkowych (pracujących w tym sektorze w podregionie jest o 34% mniej niż średnio w województwie). W całym podregionie pracowało w 2018 r. 199 tys. osób (7,9% ogółu pracujących w województwie) i zgodnie z prognozą liczba ta ulegnie tylko nieznacznemu obniżeniu w perspektywie roku 2025 (do 193 tys. osób). Ten niewielki spadek liczby pracujących jest wypadkową dość istotnych spadków w rolnictwie (o 29%) i niewielkich wzrostów w przemyśle i usługach rynkowych (o 5–6%).

W podregionie siedleckim udział Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) jest ponad dwukrotnie wyższy niż przeciętnie w województwie. Jednocześnie udział Robotników przemysłowych i rzemieślników (7) jest o 23% wyższy. Obserwowany jest natomiast znacznie niższy udział Pracowników usług i sprzedawców (5) (o 28%) oraz Specjalistów (2) (o 24%).

Największy spadek liczby pracujących w podregionie siedleckim przewidywany jest wśród Rolników, ogrodników, leśników i rybaków (6) (o 12,9 tys. osób; 33,6%) oraz Pracowników biurowych (4) (o 1,1 tys. osób; 11,6%). Wzrost liczby pracujących przewidywany jest dla Specjalistów (2) (o 6,0 tys. osób; 13,6%) oraz znacznie niższy dla Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (1) (o 1,0 tys. osób; 7,6%).

Podregion Żyrardowski

W 2018 r. iloraz lokacyjny dla liczby pracujących w 4 sektorach podregionu żyrardowskiego wynosił odpowiednio: 1,96, 1,27, 0,93, 0,63, co oznacza, że udział pracujących w rolnictwie w podregionie był o 96% wyższy niż analogiczny udział w województwie, w przemyśle było to 27% powyżej udziału dla województwa, natomiast dla usług rynkowych i nierynkowych 7% i 37% poniżej udziału wojewódzkiego.

Podregion żyrardowski jest najmniejszym rynkiem pracy Mazowsza, stanowi zaledwie 5% rynku województwa. W podregionie prognozowana jest stabilizacja zatrudnienia na poziomie z roku 2018 (125 tys. osób). Nie oznacza to bynajmniej braku zmian w liczbie pracujących w poszczególnych sektorach, gdzie należy spodziewać się stosunkowo silnego spadku zatrudnienia w rolnictwie (o 28%) oraz dość silnego wzrostu w usługach rynkowych (o 14%).

W podregionie żyrardowskim wyższy udział pracujących w stosunku do średniej wojewódzkiej występuje w wielkich grupach zawodowych: Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) (o 94%), Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7) (o 19%), Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8) (o 9%). Niższy udział jest obserwowany szczególnie dla grup: Specjaliści (2) (o 20%) oraz Pracownicy usług i sprzedawcy (5) (o 15%).

W latach 2019–2025 spadek liczby pracujących w podregionie żyrardowskim przewidywany jest w grupie Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6) (o 6,7 tys. osób; 33,2%) oraz znacznie niższy w grupie Pracownicy biurowi (4) (o 0,6 tys. osób; 9,1%). Natomiast najwyższy wzrost nastąpi wśród Specjalistów (2) (o 5,1 tys. osób; 17,5%).

Na podstawie fragmentu raportu: Gajdos, A., Kusideł, E. (2019).

Prognozy struktury zawodowej i sektorowej zatrudnienia w podregionach województwa mazowieckiego do 2025 roku. WUP: Warszawa.

Publikacja dostępna na stronie internetowej Wydziału Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy www.obserwatorium.mazowsze.pl

Analityka w czasach pandemii

– komentarz eksperta

Rozmowa z dr inż. Arturem Gajdosem na temat rezultatów analizy danych o rynku pracy w czasie zagrożenia epidemicznego wywołanego koronawirusem SARS-Cov-2.

Jakie zmiany zaobserwowano w liczbie ofert pracy?

Analiza bieżącej sytuacji na rynku pracy na podstawie liczby ofert pracy wskazuje, że w styczniu i lutym 2020 roku obserwowano zbliżone liczby ofert pracy, w marcu liczba ofert zmniejszyła się o kilka procent, w kwietniu spadła prawie o połowę, w maju zwiększyła się o około 20%, a w czerwcu wzrosła o kolejne 14% (jednak w stosunku do liczby ofert w styczniu i lutym; w maju nadal była mniejsza o 40%, a w czerwcu o prawie jedną trzecią – 32%).

Jakie grupy zawodowe zanotowały spadek lub wzrost liczby ofert pracy?

W przekroju wielkich grup zawodów w okresie marzec-kwiecień najsilniej zmniejszyła się liczba ofert pracy dla pracowników usług i sprzedawców oraz pracowników biurowych (o około 60%). Natomiast najsłabiej zmniejszyła się dla robotników przemysłowych i rzemieślników (o jedną trzecią) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o około 40%).

W okresie kwiecień-maj wzrosła liczba ofert pracy dla wszystkich grup, najsilniej dla pracowników usług i sprzedawców (o prawie 30%) oraz dla pracowników wykonujących prace proste (o około 25%), najsłabiej natomiast zwiększyła się liczba ofert pracy dla techników i innego średniego personelu oraz dla specjalistów (o 1–2%).

W przekroju dużych grup zawodów w okresie marzec-kwiecień liczba ofert pracy zmniejszyła się najsilniej dla grup: sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, pracownicy obsługi klienta, pracownicy wykonujący prace proste związane z przygotowaniem posiłków (prawie czterokrotnie). Natomiast zmniejszyła się najsłabiej dla grup: pracownicy usług ochrony, specjaliści do spraw zdrowia, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (o kilkanaście procent) oraz zwiększyła się o kilka procent dla grupy: rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni.

W okresie kwiecień-maj liczba ofert pracy zwiększyła się najsilniej dla grup: sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, pracownicy wykonujący prace proste związane z przygotowaniem posiłków (dwuipółkrotnie) oraz pracownicy usług osobistych (o dwie trzecie). Natomiast zaobserwowano dalszy spadek liczby ofert pracy dla grup: pracownicy usług ochrony (o prawie 40%), średni personel do spraw zdrowia (o ponad 10%), specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych, kierownicy do spraw zarządzania i handlu, pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej (o kilka procent).

Jak przedstawia się sytuacja w odniesieniu do sekcji PKD?

W przekroju sekcji PKD w okresie marzec-kwiecień liczba ofert pracy najsilniej zmniejszyła się w sekcjach: O – Administracja

publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o ponad 70%), G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, P – Edukacja (o około 60%). Natomiast najsłabiej zmniejszyła się dla sekcji: Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o kilkanaście procent), C – Przetwórstwo przemysłowe, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o około 40%).

W okresie kwiecień-maj liczba ofert pracy najsilniej zwiększyła się w sekcjach: I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (dwuipółkrotnie), S – Pozostała działalność usługowa (o połowę), O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia

społeczne (o ponad jedną trzecią), G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (o prawie 30%). Natomiast zaobserwowano dalszy spadek liczby ofert pracy dla sekcji: B – Górnictwo i wydobywanie (o jedną trzecią), N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (o jedną czwartą), H – Transport i gospodarka magazynowa, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o kilka procent).

Jakie różnice w liczbie ofert pracy wystąpiły między województwami w Polsce?

W przekroju województw w okresie marzec-kwiecień liczba ofert pracy najsilniej spadła w województwach: mazowieckim, podkarpackim, kujawsko-pomorskim (o ponad połowę), najsłabiej w województwach: opolskim, dolnośląskim, lubuskim (o około 40%).

W okresie kwiecień-maj liczba ofert pracy najsilniej wzrosła w województwach: lubuskim, podkarpackim, opolskim (o około 20%), natomiast zmniejszyła się w województwach: dolnośląskim (o prawie 20%), mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, łódzkim (o kilka procent).

Wpływ pandemii na przewidywania dotyczące rynku pracy jest obecnie bardzo trudny do precyzyjnego zidentyfikowania. Należy spodziewać się korekty w dół przewidywań dotyczących prognoz liczby pracujących ogółem w najbliższym okresie. Przewidywania dotyczące zmian struktury zatrudnienia (według sektorów gospodarki i wielkich grup zawodów) w dłuższym okresie nie powinny być znaczne. Jednak w szczegółowych przekrojach (np. sekcji gospodarki i średnich grup zawodów) mogą pojawić się znaczne odchylenia przewidywań, których określenie obecnie jest praktycznie niemożliwe.

dr inż. Artur Gajdos

Pracownik naukowy w Katedrze Ekonometrii Przestrzennej

Instytutu Gospodarki Przestrzennej

Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego

Zwolnienia grupowe

Mazowsze

ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ

I-VI 2020

81 pracodawców
zgłosiło zamiar
zwolnienia
13 119 osób

153% I-VI 2020

86% I-VI 2020

Branże, w których zgłoszono najwięcej zwolnień

FINANSE

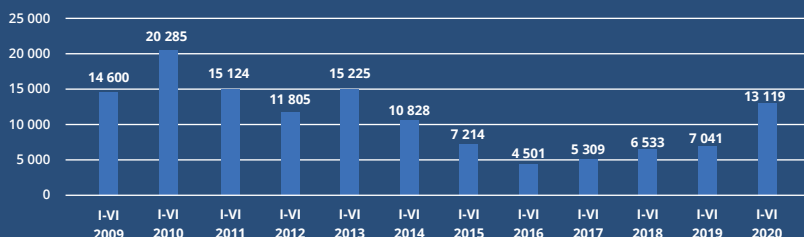

HANDEL

LOTNICZY

Zgłoszenia zwolnień 2009-2020

ZWOLNIENIA GRUPOWE

I-VI 2020

2 434
pracowników
zostało zwolnionych
w **95** podmiotach

6% I-VI 2020

34% I-VI 2020

Branże, w których zgłoszono najwięcej zwolnień

TRANSPORT

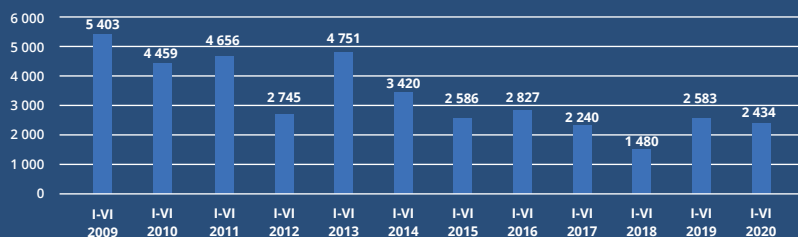

HANDEL

TELEKOMUNIKACJA

Zwolnienia grupowe 2009-2020

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Mazowsze.
serce Polski

Mazowieckie Obserwatorium
Rynku Pracy

Hubert Samul

Zespół ds. Statystyk
Wydział Mazowieckiego
Obserwatorium Rynku
Pracy WUP
w Warszawie

Sytuacja na mazowieckim rynku pracy

Od połowy marca 2020 roku działalność produkcyjna, usługowa, czy rolnicza zostały w znacznym stopniu ograniczone. Spowodowało to liczne perturbacje gospodarcze, wynikiem czego nastąpił m.in. wzrost bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w kwietniu 2020 r. zanotowała wzrost do poziomu sprzed roku, tj. 4,7%. Natomiast w czerwcu osiągnęła poziom ze stycznia 2019 roku, tj. 5,1%. Porównując stopę bezrobocia w okresie marzec-czerwiec 2020 r. zaobserwowano wzrost o 0,6 p. proc., przy czym rok wcześniej w tym samym czasie wystąpił spadek o 0,6 p. proc.

Sytuacja w powiatach województwa mazowieckiego w prezentowanych miesiącach, również uległa zmianom. Z porównania danych ze stycznia rok do roku wynika, że we wszystkich powiatach stopa bezrobocia spadła (najwięcej w powiecie gostyński – o 2,1 p. proc.); w odniesieniu do lutego rok do roku, również odnotowano spadki z wyjątkiem powiatu sokołowskiego, gdzie nastąpił wzrost o 0,2 p. proc.; spadek stopy bezrobocia we wszystkich powiatach województwa mazowieckiego z wyjątkiem: białobrzeskiego, sokołowskiego i grójeckiego nastąpił również w marcu.

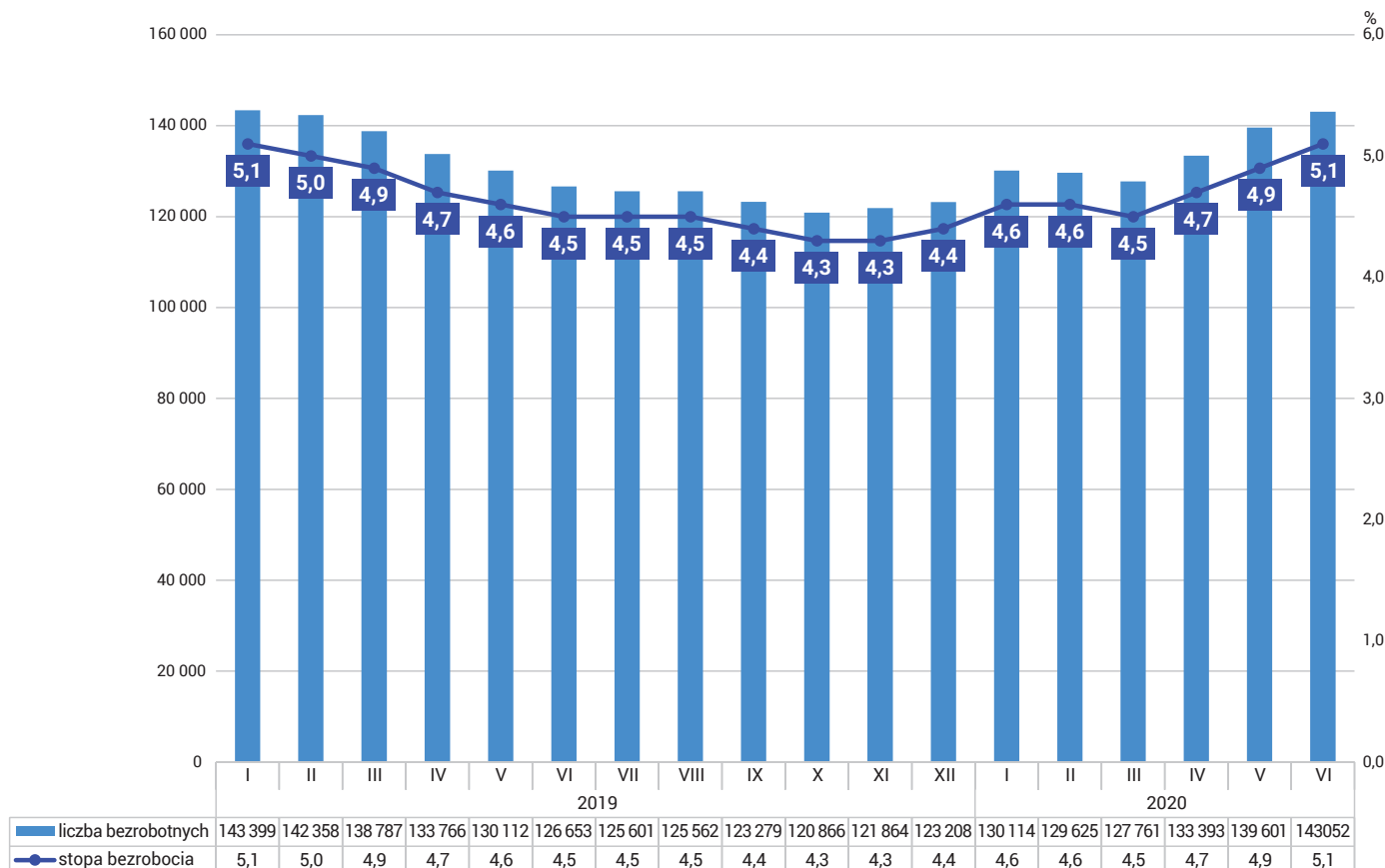
Porównanie rok do roku wartości stopy bezrobocia rejestrowanego w kwietniu ukazuje zmianę sytuacji, tj. wzrost stopy bezrobocia, który odnotowano w 22 powiatach (największy w powiecie białobrzeskim – 1,2 p. proc.); ponadto w 4 powiatach stopa bezrobocia pozostała bez zmian; a w 16 powiatach spadła (najwięcej w powiecie gostyński – o 0,9 p. proc.).

Zestawiając dane z maja rok do roku zanotowano spadek stopy bezrobocia w pięciu powiatach; największy w powiatach makowskim i płońskim – po 0,3 p. proc.; a w czerwcu rok do roku już tylko w powiecie przysuskim – o 0,2 p. proc.

Liczba osób bezrobotnych podobnie, jak stopa bezrobocia rejestrowanego po trendzie spadkowym zanotowała wzrost. Jeszcze w kwietniu (porównując rok do roku) liczba bezrobotnych była mniejsza o 373 osoby, co oznaczało powrót do bardzo zbliżonego poziomu sprzed roku. Jednak w kolejnych miesiącach nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych (porównując rok do roku) o 9 489, tj. o 7,3% w maju oraz o 16 399 osób, tj. o 12,9% w czerwcu. W okresie od marca do czerwca 2020 r. liczba bezrobotnych osiągnęła poziom 15 291 osób (12,0%); natomiast w okresie kwiecień-czerwiec 2020 r. zwiększyła się o 9 659 osoby (7,2%). W okresie maj-czerwiec 2020 r. zarejestrowało się kolejne 3 451 osób (2,5%).

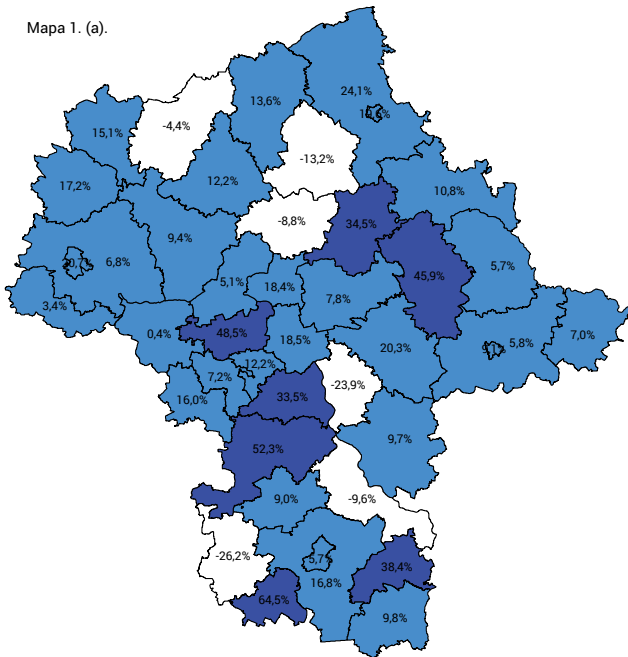
Biorąc pod uwagę sytuację w powiatach województwa mazowieckiego w okresie styczeń – czerwiec 2020 r. w 6 powiatach nastąpił niewielki spadek liczby bezrobotnych (największy w powiecie przysuskim – 6,1%). W pozostałych powiatach zanotowano wzrost liczby bezrobotnych w porównaniu z początkiem roku, największy wzrost liczby bezrobotnych

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim

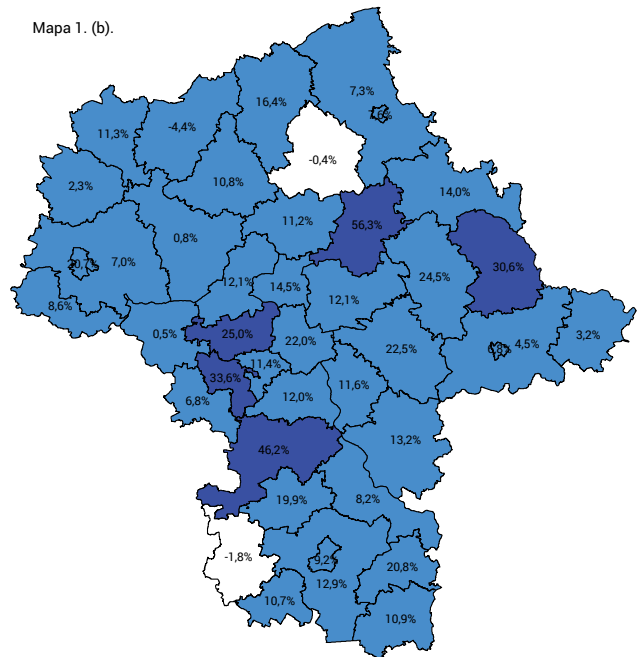

**Mapa 1. Napływ osób bezrobotnych (a) oraz zmiany liczby osób bezrobotnych (b)
(porównanie VI.2019 r. – VI.2020 r.)**

Mapa 1. (a).

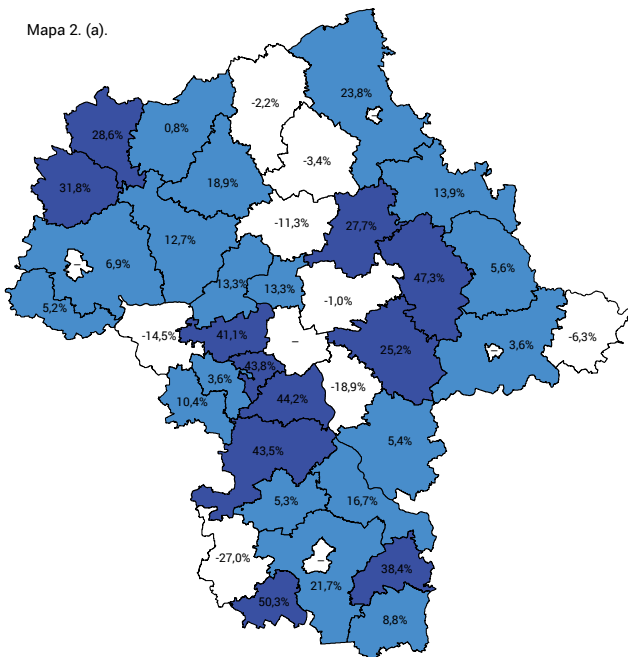
Mapa 1. (b).

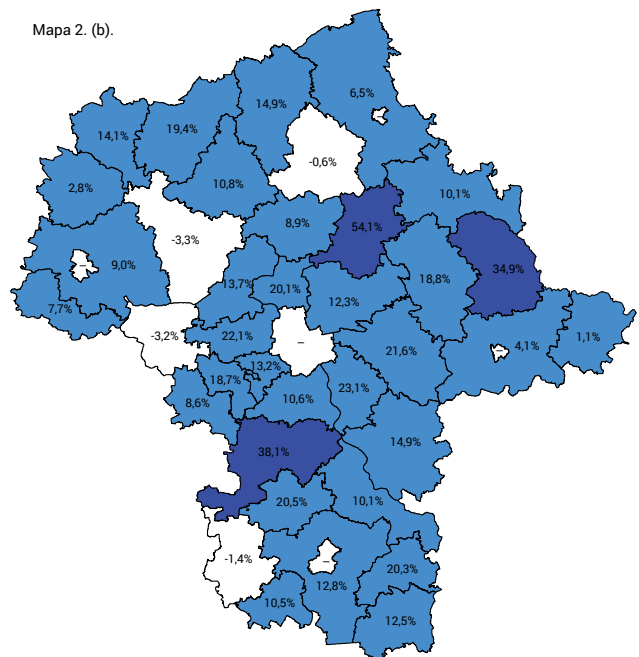
Zastosowano podział: kolor biały – wszystkie wartości ujemne; kolor granatowy – wartości powyżej 25%; kolor niebieski – pozostałe wartości.

**Mapa 2. Napływ osób bezrobotnych (a) oraz zmiany liczby osób bezrobotnych na wsi (b)
(porównanie VI.2019 r. – VI.2020 r.)**

Mapa 2. (a).

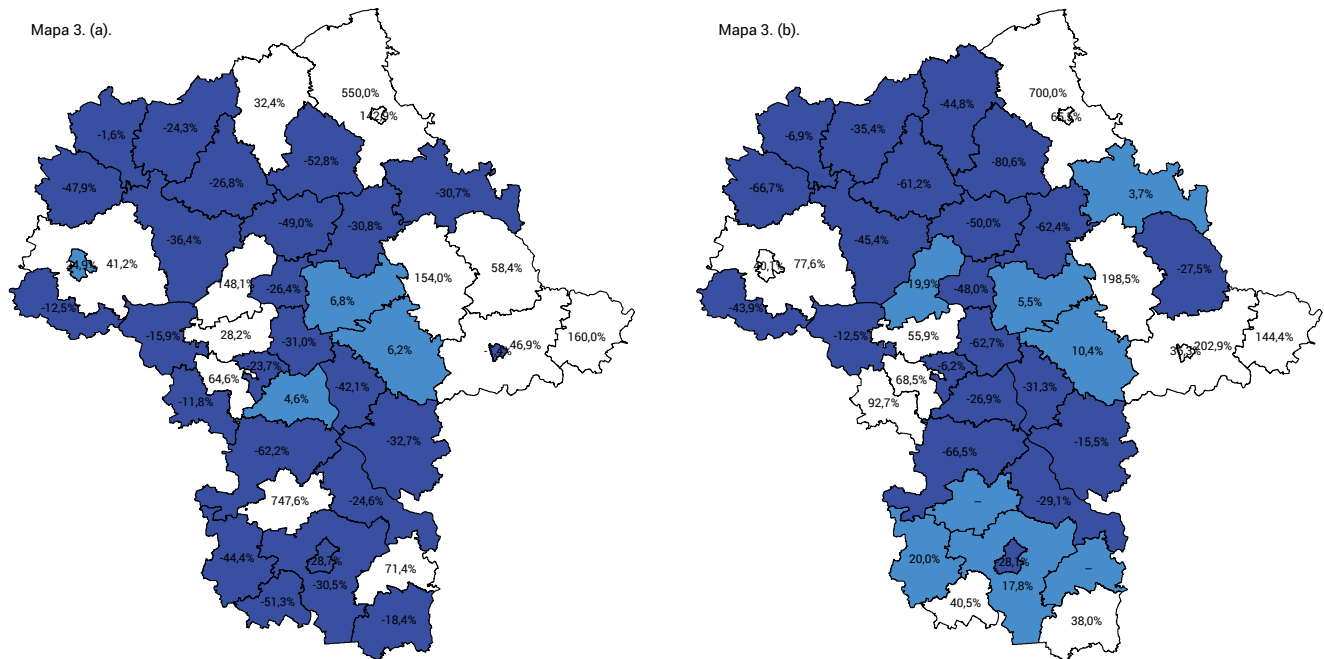

Mapa 2. (b).

Zastosowano podział: kolor biały – wszystkie wartości ujemne (z wyjątkiem powiatów grodzkich, gdzie wartości nie wystąpiły); kolor granatowy – wartości powyżej 25%; kolor niebieski – pozostałe wartości.

Mapa 3. Napływ wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (a) oraz zmiany liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (b) (porównanie VI.2019 r. – VI.2020 r.)

Zastosowano podział: kolor granatowy – wszystkie wartości ujemne; kolor biały – wartości powyżej 25%; kolor niebieski – pozostałe wartości.

nastąpił w powiecie grodziskim – 36,5%. W powiecie szydłowieckim zaobserwowano wzrost napływu osób bezrobotnych do rejestrów mazowieckich urzędów pracy o 64,5%, natomiast spadek napływu miał miejsce w powiecie przysuskim o 26,2%. Największa zmiana liczby bezrobotnych wystąpiła w powiecie wyszkowskim – wzrost o 56,3% oraz w powiecie przysuskim – spadek o 1,8% (Mapa 1. (a)).

Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi

Porównując okres marzec-kwiecień 2020 r. nastąpił wzrost liczby o 2 188 (3,6%) osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi do poziomu 62 186 osób. Kolejno w okresie kwiecień-maj 2020 r., również zanotowano wzrost liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi o 1 999 osób, (3,2%); a w maju-czerwcu 2020 r. o 819 osób (1,3%).

Analizując dane z kwietnia rok do roku można zauważyć wzrost liczby osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, jednak nieznaczny, bo o 53 osoby (0,1%). Porównując natomiast dane z maja rok do roku, zaobserwowano zdecydowany wzrost liczby osób bezrobotnych o 3 748 bezrobotnych (6,2%). W okresie czerwiec rok do roku odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych w analizowanej grupie o 6 420 osób (11,0%) do poziomu 65 004 osób w czerwcu 2020 roku.

Biorąc pod uwagę liczbę osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi w powiatach województwa w czerwcu 2020 roku można zauważyć, że największa liczba osób bezrobotnych wystąpiła w powiecie radomskim (8 307 osób), najmniejsza natomiast (poza powiatami grodzkimi) w powiecie łosickim (557 osób).

W powiecie szydłowieckim nastąpił wzrost napływu osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi o 50,3%, natomiast spadek napływu wystąpił w powiecie przysuskim o 27,0%. Największa zmiana liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi wystąpiła

w powiecie wyszkowskim – wzrost o 54,1% oraz w powiecie płońskim – spadek o 3,3% (Mapa 2. (a)).

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

W kwietniu 2020 r. liczba zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej do rejestrów mazowieckich urzędów pracy spadła o 7 983. Zmiana nastąpiła w maju, w którym odnotowano wzrost wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 3 074 (38,5%); kolejny wzrost o 1 459 miejsc pracy (13,2%) nastąpił w okresie maj-czerwiec 2020 r.

Porównując kwiecień rok do roku miał miejsce spadek miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 7 082 (47,0%); a w odniesieniu do maja rok do roku różnica była znacznie mniejsza i wyniosła 4 096 wolnych miejsc pracy (27,0%). Analizując dane z czerwca rok do roku również odnotowano spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 9,7%.

W powiecie białobrzeskim nastąpił wzrost napływu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, natomiast spadek napływu wystąpił w powiecie grójeckim. Największa zmiana liczby miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpiła w powiecie ostrołęckim oraz w powiecie makowskim. (Mapa 3)

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Porównując kwiecień rok do roku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 683 osoby (11,2%); natomiast w odniesieniu do maja rok do roku nastąpił kolejny wzrost o 1 609 osób (27,2%). W czerwcu 2020 r. względem czerwca 2019 r. wzrost liczby osób w tej grupie wyniósł 1 996 osób (34,1%).

Michał Pacuski

Zespół ds. Statystyka

Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy WUP w Warszawie

Rolniku, wypełnij obowiązek i weź udział w spisie!

Po zakończeniu żniw rolnicy z Mazowsza i z całej Polski będą mieli jeszcze jeden bardzo ważny obowiązek do wypełnienia - udział w Powszechnym Spisie Rolnym, który potrwa od 1 września do 30 listopada. Nie trzeba czekać na wizytę rachmistrza – warto spisać się samemu przez Internet lub umówić się na spis telefoniczny.

Powszechny Spis Rolny 2020 obejmie wszystkie gospodarstwa rolne w kraju. To najważniejsze i największe badanie polskiego rolnictwa – jego ostatnia edycja odbyła się 10 lat temu. Na terenie Mazowsza zamieszkuje najwięcej użytkowników gospodarstw rolnych: ponad 250 tys. na około 1,5 mln gospodarstw ogółem w Polsce.

Dlaczego trzeba i WARTO się spisać?

Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy. Osoby uchylające się od tego obowiązku zgodnie z Ustawą o statystyce publicznej mogą podlegać odpowiednim sankcjom. Rolnicy nie mają zresztą powodów do unikania spisu: pytania dotyczą wyłącznie danego gospodarstwa i prowadzonej produkcji. Nie ma pytań o wysokość dochodów rolnika, tylko o ich strukturę.

Z punktu widzenia każdego rolnika warto sobie uświadomić, że Powszechny Spis Rolny – jako badanie obejmujące wszystkie gospodarstwa rolne w kraju – jest jedynym źródłem informacji pozwalającym na ocenę stanu polskiego rolnictwa. Dzięki niemu możemy zdiagnozować bieżącą sytuację, ale też zaobserwować zmiany, jakie zaszły na przestrzeni ostatnich 10 lat w strukturze i działalności gospodarstw rolnych.

Zebrane podczas spisów rolnych dane są wykorzystywane przez instytucje rządowe i samorządowe oraz instytucje wspierające rozwój rolnictwa. Na ich podstawie podejmowane są najważniejsze decyzje gospodarcze i społeczne na kolejne lata – zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Tym samym poprzez udział w spisie rolnicy pośrednio zyskują realny wpływ na zmiany zachodzące w najbliższym otoczeniu.

Nie można też zapominać o korzyściach płynących ze spisu w kontekście unijnej polityki rolnej. Jak każde państwo UE, Polska jest zobowiązana do przeprowadzenia spisu rolnego co 10 lat i w podobnym okresie, co inne państwa członkowskie. Chodzi o to, aby zebrane dane były porównywalne dla całej Unii. Jest to ważne przy kształtowaniu wspólnej polityki rolnej, czyli np. ustalaniu dopłat dla rolników.

Jakie będą pytania?

W spisie rolnym będą zbierane dane dotyczące m.in.: położenia i powierzchni gospodarstwa, produkcji ekologicznej, rodzaju użytkowanych gruntów, upraw, zużycia nawozów, pogłowia zwierząt gospodarskich, rodzaju budynków gospodarskich, a także wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych. Warto zawniesić przygotować niezbędne dokumenty i mieć je przy sobie podczas wypełniania formularza.

Formularz spisowy ma formę elektroniczną i liczba pytań będzie zależała od działalności gospodarstwa. Jeśli dany rolnik ogranicza się do produkcji na własne potrzeby i ma niewiele upraw, czy inwentarza żywego, to będzie musiał odpowiedzieć na mniej pytań niż użytkownik dużego gospodarstwa o zróżnicowanej strukturze produkcyjnej.

W razie wątpliwości co do treści, czy zakresu pytań należy się skontaktować z infolinią spisową: 22 279 99 99.

Zachowaj list od Prezesa GUS!

Każdy użytkownik gospodarstwa rolnego, nawet ten mieszkający w mieście, otrzyma jeszcze przed rozpoczęciem Powszechnego Spisu Rolnego list podpisany przez Prezesa Głównego Urzę-

du Statystycznego. Oprócz informacji skierowanej do odbiorcy o ciążyącym na nim obowiązku spisania się, list zawiera ważne informacje potrzebne do logowania się w aplikacji spisowej. Dlatego pismo Prezesa GUS należy zachować – przynajmniej do momentu pomyślnego zakończenia samospisu internetowego.

Najwygodniej i najbezpieczniej przez Internet

Samospis internetowy to kluczowa metoda spisowa i o niej w pierwszej kolejności powinni pomyśleć rolnicy z Mazowsza i całej Polski. Jest to metoda wygodna, ponieważ spisać się można samodzielnie w domu przez komputer lub telefon z dostępem do Internetu, w dogodnym dla siebie momencie. W obecnej sytuacji samospis internetowy ma tę wielką przewagę nad bezpośrednią rozmową z rachmistrzem, że nie wymaga kontaktu z osobami z zewnątrz.

Dla osób, które nie posiadają komputera lub telefonu z dostępem do Internetu, w gminach planowane jest utworzenie tzw. Gminnych Punktów Spisowych, czyli pomieszczeń wyposażonych w nieodpłatne stanowisko komputerowe, w którym będzie można się spisać samodzielnie.

Jeśli rolnik z jakichś ważnych powodów nie może lub nie chce spisać się przez Internet, powinien zadzwonić na infolinię spisową i spisać się przez telefon. Jeśli nie skorzysta z żadnej z tych dwóch opcji, musi spodziewać się wizyty rachmistrza terenowego. Warto jednak wiedzieć, że jeśli do momentu wizyty rachmistrza, użytkownik gospodarstwa rolnego nie spisał się samodzielnie lub telefonicznie, nie może odmówić mu udzielenia odpowiedzi.

Współpraca z samorządem i organizacjami rolniczymi

Na poziomie gmin partnerem statystyki publicznej przy organizacji spisu jest samorząd terytorialny. W każdej gminie Mazowsza i całej Polski powołano Gminne Biura Spisowe, na czele których stoi prezydent miasta, burmistrz lub wójt.

Gminne Biuro Spisowe jest odpowiedzialne za szereg działań związanych z prowadzeniem spisu. Należą do nich: przeprowadzenie naboru kandydatów na rachmistrzów, organizacja gminnego punktu spisowego, współpraca z biurem wojewódzkim przy popularyzacji spisu na swoim terenie. W trakcie trwania spisu Gminne Biura Spisowe będą pierwszą linią wsparcia dla rolnika i rachmistrza.

Dane będą bezpieczne

Rolnicy nie powinni mieć obaw przed ujawnieniem swoich informacji. Zebrane podczas spisu dane chronione są tajemnicą statystyczną: pod żadnym pozorem, nawet na wniosek organów ścigania, nie można ujawniać jednostkowych danych podanych w trakcie badań realizowanych na rzecz statystyki publicznej.

Podstawowe informacje o Powszechnym Spisie Rolnym 2020

Termin trwania: 1 września – 30 listopada 2020 r., dane zbierane wg stanu na 1 czerwca 2020 r.

Metody spisowe:

- 1) samospis internetowy,
- 2) spis przez telefon,
- 3) wywiad bezpośredni z rachmistrzem terenowym (rachmistrze rozpoczną pracę 1 października 2020 r.).

Infolinia spisowa: 22 279 99 99 (od 17 sierpnia 2020 r.)

Więcej informacji o Powszechnym Spisie Rolnym 2020: <https://spisrolny.gov.pl/>

Praca zdalna w czasie pandemii

Wiele firm oferowało już swoim pracownikom tryb pracy z domu. Były to zazwyczaj duże korporacje i firmy z branży IT. Praca zdalna często stanowiła profit pracowniczy mający przekonać do podjęcia pracy w danej firmie lub jak w sytuacji osób niepełnosprawnych ułatwić dostęp do niej. Sytuację diametralnie zmienił stan zagrożenia epidemicznego wywołany koronawirusem SARS-Cov-2. Wiele organizacji zostało zmuszonych, aby rozpocząć pracę w trybie tzw. home office.

Nowe procedury w biznesie i administracji publicznej

Do tej pory nie wszystkie organizacje posiadały możliwości i procedury do tego, aby wdrożyć pracę zdalną. Z jednej strony brakowało odpowiednich przepisów a z drugiej oprogramowania oraz sprzętu. Wydawać by się mogło, że także rozporządzenie o ochronie danych osobowych w niektórych organizacjach praktycznie wykluczyło taką możliwość. Praca zdalna rodzi też wiele wyzwań na poziomie zarządzania organizacją, czego niektóre firmy uczą się w momencie wdrożenia zdalnego systemu wykonywania pracy. Z punktu widzenia prawnego z pomocą przyszła nowa specustawa. Na tryb pracy zdalnej przeszła tymczasowo administracja publiczna w Polsce, w której taki sposób świadczenia pracy często wydawała się do tej pory niemal niemożliwy. Administracja publiczna musiała uelastyczyć pewne procedury, jak np. umownie przedłużyć ważność tzw. „miękkie dowody rejestracyjne” (dowody tymczasowe) i wstrzymać wydawanie stałych na czas nieokreślony. Firmy musiały zaufać pracownikom dopuszczając pracę z dokumentami poza zakładem pracy. Niektórzy przedsiębiorcy przyspieszyli inwestycje w sprzęt komputerowy, np. zakup komputerów przenośnych dla pracowników oraz wdrożenie systemów komputerowych do telepracy. Stan zagrożenia epidemicznego wywołany koronawirusem SARS-Cov-2 może się też przyczynić długoterminowo do szybszego rozwijania takich rozwiązań jak np. boty/konsultanci elektroniczni. Grupa polskich innowatorów uruchomiła z kolei projekt „korona bot” (automatyczny czat), informujący o postępowaniu w przypadku objawów choroby. Pozwoliło to na odciążenie infolinii Narodowego Funduszu Zdrowia. Wiele dotychczasowych procedur przynajmniej tymczasowo zniknęło, np. aby wydać receptę wystarczyło zadzwonić do lekarza, jej kod można odczytać w systemie ePUAP lub otrzymać przez telefon z przychodni.

Polecenie wykonywania pracy zdalnej – regulacje prawne

Na początku marca 2020 rząd zdecydował o wdrożeniu specustawy dotyczącej szczególnych rozwiązań związanych z sytuacją pandemii. Ustawa zakłada m.in., że pracodawca, chcąc przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się zakażeń, może polecić pracownikowi wykonywanie obowiązków zdalnie z domu. Do tej pory w Kodeksie Pracy funkcjonowała tylko telepraca. Na mocy art. 3 specustawy¹ pracodawca ma możliwość nakazać pracownikom wykonywanie pracy określonej w umowie o pracę poza miejscem jej stałego. Polecenie takie może wydać wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa, a w stosunku do pracowników jednostek organizacyjnych, osoba kierująca daną jednostką. Polecenie może dotyczyć zarówno pojedynczych pracowników, grup pracowników, jak również wszystkich pracowników. Istotne jest, że polecenie musi wskazywać precyzyjnie czas, przez jaki pracownik ma wykonywać pracę poza miejscem stałego jej wykonywania. Nie wolno zapominać, iż jednocześnie należy zapewnić ciągłość działania jednostki administracyjnej i możliwość realizowania przez nią wszystkich zadań. Nakazanie pracownikom wykonywania pracy zdalnej musi być poprzedzone analizą, na ile jest to możliwe pod względem technicznym (dostęp do systemów,

danych itp.), bezpieczeństwa (zapewnienie ochrony i poufności danych, integralności systemów informatycznych itp.), ale i ciągłości wykonywania zadań jednostki.

Specustawa, jest jednak rozwiązaniem tymczasowym. Nie wiadomo, czy wraz z nią Kodeks Pracy zostanie znowelizowany. Nie jest również pewne, czy takie zmiany mogłyby pozostać w polskim prawie na stałe, niezależnie od trwającej pandemii. Do tej pory zapis o telepracy znajdował się w art. 67. KP. § 1., gdzie czytamy, że „praca może być wykonywana regularnie poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną (telepraca).”²

Należy przypomnieć, że Kodeks Pracy, choć z późniejszymi zmianami, powstał w 1974 roku. Niektóre zawarte w nim zapisy, znacząco odbiegają od aktualnych potrzeb pracodawców. Telepraca i praca zdalna nie są pojęciami tożsamymi. Praca zdalna dla pracodawców to zmniejszenie kosztów pracy, a dla pracownika dodatkowy benefit świadczący o atrakcyjności pracy. Aktualnie tzw. home office polega na ustnej umowie między pracownikiem a pracodawcą o tym, że np. w danym dniu pracownik nie przychodzi do zakładu pracy i wykonuje swoje obowiązki z domu. Przy pracy zdalnej pojawia się jednak problem z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy. Praco-

¹ Ustawa z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

² cyt. za: Kodeks Pracy, rozdział IIb, art. 675. § 1.

dawca nie ma wpływu na warunki pracy w domu pracownika. Nie wiadomo, więc jak rozpatrywać przypadki wypadków przy pracy w trakcie wykonywania pracy zdalnej. Tymczasem telepraca ma charakter stały.

Zatrudnienie w formie telepracy – jakie problemy się z nim wiążą?

Telepraca to jednak nie tylko same zalety. Z jednej strony pracownik realizujący zadania z domu będzie, co do zasady bardziej zadowolony, bo nie musi tracić czasu na dojazd i denerwować się np. stanieniem w korkach. Może pracować w wygodnym ubraniu, czy nawet pójść z laptopem do kawiarni. Dla wielu pracowników wydaje się to rozwiązaniem idealnym. Problem w tym, że są również tacy, których efektywność zmniejsza się pod wpływem wykonywania pracy zdalnej, taka sytuacja zachęca ich np. do robienia licznych przerw od wykonywania obowiązków zawodowych. Nie bez powodu szukając telepracownika, pracodawca zwraca uwagę na takie cechy, jak umiejętność organizacji pracy, czy terminowość. Niektórym osobom, jak np. posiadającym dzieci wykonywanie pracy z domu przyjdzie o wiele trudniej. Nie każdy zatrudniony będzie mógł się skoncentrować w domu, tak samo jak w miejscu pracy. Inni z kolei odnajdą się w takiej pracy bardzo dobrze i będą pracować efektywniej. Telepraca to też brak kontaktu osobistego współpracowników ze sobą i przełożonym, co w dłuższym okresie ciężko zastąpić jedynie połączeniami telefonicznymi, platformami komunikacji zdalnej (np. Zoom, Microsoft Team) oraz korespondencją elektroniczną.

Jak rozliczać czas pracy z telepracownikiem?

W przypadku telepracy pojawia się pytanie – jak właściwie pracodawca ma sprawdzić, czy pracownik w wyznaczonych

godzinach wypełnia swoje obowiązki służbowe? Nie ma przecież możliwości osobistego, stałego nadzoru, choć istnieją narzędzia, które mogą posłużyć mu do kontroli, m.in.: sprawdzenie godzin logowania do systemu. Pewne ułatwienie może stanowić obowiązek rozliczania się przez pracownika z efektów swojej pracy. Tu powstaje jednak kolejny problem – ile zadań powierzać telepracownikowi, by zdążył wykonać zadania w wyznaczonych godzinach, a jednocześnie by w pełni wykorzystać jego możliwości? Przyjmuje się, że pracodawca powinien powierzyć taką ilość zadań, by dało się je wykonać podczas przeciętnego dnia pracy. Niektóre zadania mogą jednak zająć znacznie więcej czasu, niż mogłoby się wydawać, inne zostaną wykonane sprawniej. Najlepszym sposobem wydaje się mimo wszystko praca zadaniowa.

Co radzą eksperci w kwestii organizacji pracy w domu?

Przede wszystkim ważne jest stworzenie sobie oddzielnego miejsca pracy w domu. Do wykonywania zadań zawodowych powinniśmy przygotować się podobnie, jak do standardowej pracy, czyli przebrać w ubrania, które założylibyśmy do pracy. Powinniśmy pracować w przestrzeni, którą zorganizowaliśmy i przeznaczaliśmy do realizacji zadań zawodowych. W pracy w domu należy uwzględnić także przerwy i ćwiczenia, ponieważ pracując w domu poruszamy się znacznie mniej, dodatkowo pracę warto poprzedzać spacerem. Niezwykle ważne jest ustalenie zasad naszej pracy nie tylko z pracodawcą, ale i domownikami, którzy nie powinni nam przeszkadzać w trakcie jej wykonywania.

Remigiusz Lesiuk

Zespół ds. Badań i Analiz

Wydział Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy

WUP w Warszawie

Rynek pracy w czerwcu 2020 r.

Dane dla województwa mazowieckiego i m.st. Warszawy

Urząd Statystyczny w Warszawie

warszawa.stat.gov.pl

@Warszawa_STAT

ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

Przeciętne zatrudnienie*

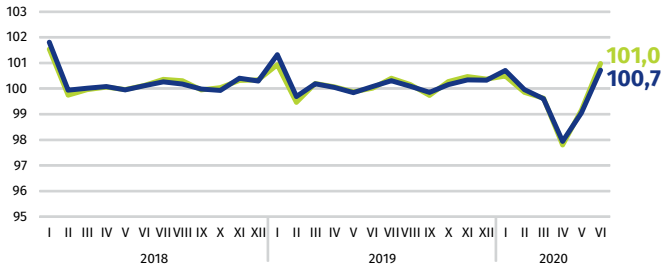
woj. mazowieckie

1510 tys.

m.st. Warszawa

1071 tys.

miesiąc poprzedni=100

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto*

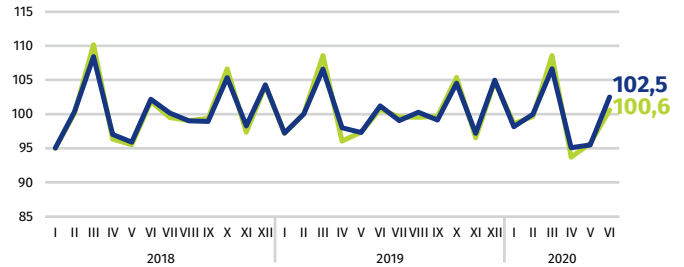
woj. mazowieckie

6236 zł

m.st. Warszawa

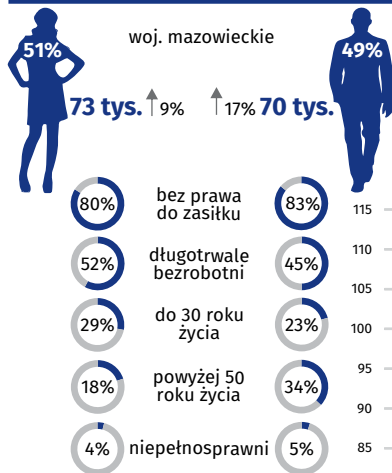
6506 zł

miesiąc poprzedni=100

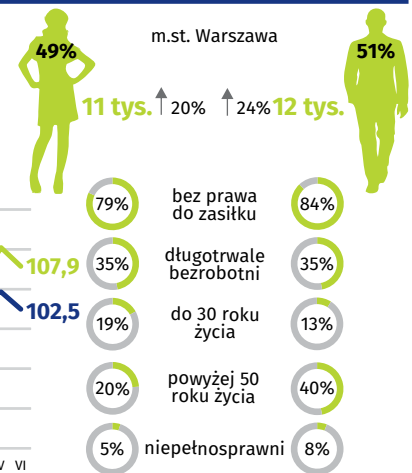
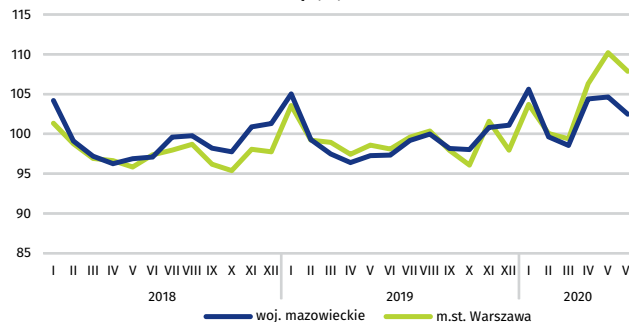
* W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI

Dynamika bezrobotnych zarejestrowanych w końcu miesiąca

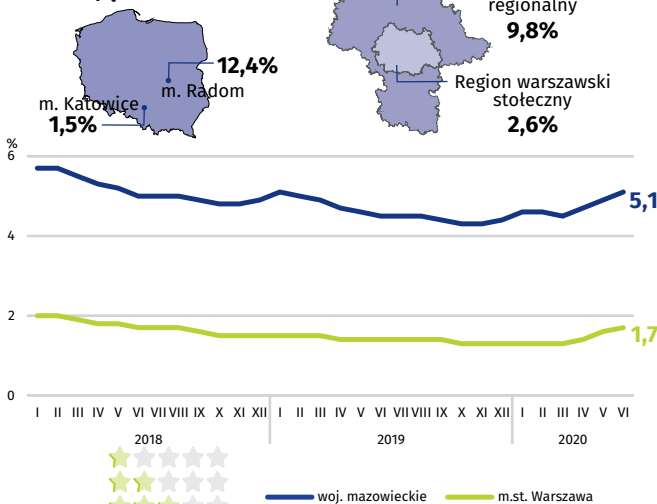
miesiąc poprzedni=100

↑ wzrost w stosunku do czerwca 2019 r.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Miasta na prawach powiatu z najniższą i najwyższą stopą bezrobocia

Powiaty o najniższej stopie bezrobocia

m.st. Warszawa – 1,7% ↑ 0,3 p. proc.

warszawski zachodni – 2,2% ↑ 0,5 p. proc.

grójecki – 2,7% ↑ 0,8 p. proc.

Powiaty o najwyższej stopie bezrobocia

szydłowiecki – 24,3% ↑ 1,9 p. proc.

radomski – 18,2% ↑ 1,8 p. proc.

przysuski – 17,5% ↓ 0,2 p. proc.

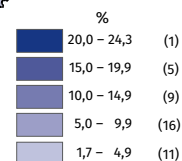
Powiaty o najwyższych wzrostach stopy bezrobocia

szydłowiecki ↑ 1,9 p. proc.

radomski ↑ 1,8 p. proc.

wyszkowski, zwoleński ↑ 1,7 p. proc.

↑ wzrost/spadek w stosunku do czerwca 2019 r.

W nawiasach podano liczbę powiatów.

Oceń opracowanie

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

**Mazowieckie Obserwatorium
Rynku Pracy**